

Ingvald Wærstad.

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Tilleggsoplysninger om musikk.

Innsendt av Ingvald Wærstad .

Avskrevet etter opplysninger samlet av Harald Strøm Velfjord .

Ola Christian Arntsen ,Andersvik i Velfjord .

Bygdespillemann ,felespiller .

født 1822 på gården Halsen i Velfjord

Død 24/4 1911 på gården Opsjøen i Velfjord .

Far: bonde Arnt Steffensen Halsen .

Ole Christian Arntsen var gift to ganger .

1. Den 14/5 1854 med grannegjenta Hanna Birgitte Olsdatter

Halsen ,som var datter av bonde Ole Bårdsen Halsen . Hun døde

29/1 1872. Deres eneste datter døde som barn .

2. Den 30/11 1873 gift med Rebekka Maria Stephensdatter Tettings-

dal . Hun var datter av stephen Olsen Tettingsdal i Velfjord .

De hadde en sønn ,Angel Olsen som lever ,men er bare en almindelig jevn mann uten noe særpræg .

Ole Christian Arntsen tok tidlig til å spille fele . Det var

mest slåttene fra gammel tid han spilte : springdanser , hallinger

rill og vals ,og berre dansemusikk . Han var en stolt spillemann

som la sin personlige farge over de slåttene han spilte . Strofer

som han ikke syntes om forandret han ,eller han kunne sette helt

nye strofer til . Han nedsatte sig som husmann i Andersvika

under gården Vandalsvik i Velfjord . Som fisker dugde han ikke

noe. Det blev derfor mest å flakke omkring med fele. Men fele-

spillet gav ikke stor inntekt ,og han var derfor meget fattig .

Ved siden av felespillet drev han litt skytteri og blev en kjent

bjørneskytter . Han felte ialt 9 bjørner . De fattige tilhøva han

levde under ,knekket for en tid hos ham lysten til felespillet .

Etter nogen års opphold seiret likevel hans medfødte musikktrang .

og fra no av blev felespillet så å si hans eneste beskjeftigelse.

og han var den mest søkte spillemann til bryluper og dansemoroer

både i heimbygda og i grannebygdene .

2

Ole Arntsen spilte på vanlig fele ,men musikken hans var meget fyldig idet han alltid spilte med "grep" klang fra to strenger . Han spilte ofte med trollstilt fele ,og musikken lignet da mye på Hardingfelemusikk . Siste gang Ole spilte i bryllup var han over 80 år gammel . Han danset sjølv springdans i same bryllupet ,med bind for øinene for ikke å bli svimmel . Sine siste år levde Ole Arntsen som fattiglem ,bortsat i forpleining for fattigvesenets regning . Han var avholdt og hadde det godt og beholdt interressen for felespillet helt til det siste . Noe musikkverk ble ikke Ole istand til å gi . Hans felespil har likevel hatt stør betydning for bygdas musikkliv . I en tid hvor de velkjente og beryktede "Steinkjærposetiv "-lirer - nesten hadde fortrenget felespillet og var i ferd med å lage musikalsk brakkmærk over alt ,gikk Ole Andersen omkring i brylluper og danselag og spilte sine gamle slåtter ubekymret for om han var moderne nok eller ikke . Han seiret over Steinkjærposetivet og skapte øket interesse for fiolinspillet . Når felespillet idag er så alment dyrket i bygda som tilfældert er ,så er det en direkte frukt av Ole Arntsens kulturelle livsverk . Bygda har således siden 1917 hatt et ganske bra strykeorkester som fremdeles er i virksomhet . Rundt om på gårdene i bygda er det almindelig å se at det henger fele på veggen .

I de aller siste årene av Ole Arntsen levetid blev endel av slåttene hans skrevet opp . Senere er flere skrevet opp etter hukommelsen . Det er ved Harald Strøm truffet avtale med musikkeren Arne Bjørngård ved Bergens museum om at slåttene skal innlemmes i museets samling av folkemusikk . Det vil bli ført innseende med at oversendelsen vil bli fortatt . Ole Arntsens livssyn var gammel patriarkalsk .Det måtte være både hustukt og samfundtykt ,ikke den lunkenhet som har til følge at enkeltindivider dikterer staten sine betingelser .

2.

Religiøst bygde han sitt liv på samvittighetens grunnlag .

Da en "leser" bebreidet han at han spilte fele enda han var langt oppe i støvets år , svarte Ole Andersen .

"Jeg er spellmann og har god samvittighet ,du erskomaker og har god samvittighet , altså gjør vi like lite synd i vår håntering vi to".

Om Ole Arntsen er det ikke skrevet noget om i bøker ,blad eller tidsskrifter .

Undertegnede er vel den som no sitter inne med best kjennskap til Ole Arntsen .

Hommelstø den 7. januar 1944

Harald Strøm (sig)

Ordføreren i Velfjord .

Jeg har gjort nogen små endringer i språket ellers er det avskrift .

4447

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING